

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo,
PL 33
00023 Valtioneuvosto
Hanke nro. 3.49

Monimuotoiset perheet -verkoston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Monimuotoiset perheet -verkosto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä lapsilisälain 7§:n muuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lapsilisän rahamääriä koskevaa 7§:ää. Muutoksella on tarkoitus toteuttaa valtiontalouden kehyspäättöksen yhteydessä päätetty 11,7 miljoonan euron suuruinen säästö valtion menoihin. Kehyspäättöksen mukaan muun muassa kansaneläkeindeksiin sidottuihin etuuksiin sekä lapsilisiin tehdään 0,85 prosentin tasasuuruinen vähennys. Kehyspäättöksen mukainen säästötoimenpide ehdotetaan toteutettavaksi siten, että lapsilisän yksinhuoltajakorotus jätetään lapsilisän tason alentamisen ulkopuolelle. Tällöin muiden lapsilisien tasoja alennetaan 0,91 prosentilla. Lapsilisän alentaminen ei vaikuttaisi toimeentulotukea saavien perheiden taloustilanteeseen, sillä toimeentulotukilaskelmassa lapsilisä otetaan huomioon toimeentulotuen määrään vaikuttavana tulona.

Monimuotoiset perheet -verkosto ei pidä hallituksen ehdotusta perusteltuna, sillä vuonna 2016 voimaan astuneen lapsilisän indeksisidonnaisuuden lakkauttamisen sekä muiden lapsilisään kohdistuvien leikkausten lisäksi hallitus on toteuttanut monia muitakin perheiden tukeen ja palveluihin kohdistuvia heikennyksiä.

Näitä ovat mm. varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen, leikkaukset varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, päivähoitomaksujen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen huomattavat korotukset sekä lasten ja nuorten vapaa-ajan palvelujen heikentäminen. Vuoden alussa tehdyn lapsilisän leikkauksen kompensaatona toteutettu lapsivähennys ei koske kaikkein pienituloisimpia lapsiperheitä, koska heillä ei ole riittävästi tai ei lainkaan verotettavia tuloja, josta voisi saada verovähennyksen.

Pienituloiset perheet, yhden vanhemman perheet ja monilapsiset perheet kärsivät eniten

Pienituloisissa perheissä lapsilisän merkitys tulonmuodostuksessa on keskimääräistä suurempi. Myös monilapsisissa perheissä, kuten kaksos-, kolmos- ja nelosperheissä, sekä yhden vanhemman perheissä tuen suuruus

on merkityksellinen. Näissä perheissä taloudellinen kuormitus on suurin pikkulapsiaikana.

Vuoden 2015 lopussa lapsilisää saavia lapsia oli 1 012 752. Näistä kolme- tai useampilapsisten perheiden osuus oli 17,8 prosenttia. Yhden vanhemman perheissä eläviä lapsia oli 160 617. Yhden vanhemman perheitä oli 101 028, mikä on 18,2 prosenttia kaikista lapsilisää saaneista perheistä.

Vaikka lapsilisän yksinhuoltajakorotus jätetään esityksessä lapsilisän tason alentamisen ulkopuolelle, on syytä olettaa, että päätöksen kokonaisvaikutus johtaa pienituloisten perheiden sekä yhden vanhemman perheiden toimeentulotuen ja muiden sosiaalisten etuuksien määrän kasvuun ja kasvattaa näiden perheiden riskiä köyhyydelle ja syrjäytymiselle.

Monimuotoiset perheet -verkosto esittää, että hallitus tekee lasten ja perheiden sosiaaliturvan, palvelujen ja tuen heikennyksistä lapsi- ja perhevaikutusten arvioinnin. Vaikutukset tulee arvioida erilaisissa perhe- ja elämäntilanteissa olevien lasten ja perheiden kannalta.

Esitämme myös, että hallitus huolehtii siitä, että jo toteutettujen ja muiden tulevien leikkausten yhteisvaikutus ei muodostu kohtuuttomaksi lapsiperheiden kannalta.

Helsingissä

22.8.2016

Monimuotoiset perheet-verkosto

Lisätietoja:

Anna Moring

projektipäällikkö

Kaikkien perheiden Suomi-hanke

Monimuotoiset perheet -verkosto

050 3750832

anna.moring@monimuotoisetperheet.fi

Monimuotoiset perheet -verkostoon kymmenen suomalaisen perhejärjestön yhteistyöverkosto, johon kuuluvat Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen Nuoret Lesket ry, Suomen UusperheidenLiitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry